

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 599/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Barborou Šrutekovou, Hlavná 44, Trnava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 155/2003 a sp. zn. 13 C 55/2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 155/2003 a sp. zn. 13 C 55/2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/2008.

Sťažovateľ v sťažnosti rozoberá hmotnoprávne posúdenie svojho prípadu, o ktorom bolo konanie pôvodne vedené okresným súdom pod sp. zn. 11 C 155/2003. V uvedenej veci rozhodol okresný súd rozsudkom z 27. apríla 2007 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým návrh sťažovateľa zamietol. O odvolaní proti označenému rozsudku rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľom podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením vydaným pod sp. zn. 6 Cdo 33/2010 odmietol. Sťažovateľ vo veci následne podal návrh na obnovu konania vedenú okresným súdom pod sp. zn. 13 C 55/2012 *„z dôvodu, že súd pri vynesení rozsudku nedôvodne a nesprávne nevykonal navrhnuté dokazovanie, čím porušil analogický judikát ESLP o rovnosti zbraní, diskriminoval sťažovateľa v súdnom konaní od samého začiatku a tento rozsudok neodôvodnil riadne, sťažovateľ má za to, že ide o svojvoľné súdne rozhodnutie bez vykonania náležitých dôkazov vo veci“*. O tomto návrhu mal rozhodnúť okresný súd uznesením sp. zn. 13 C 55/2012 z 30. júna 2014, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom *„mal konať Krajský súd v Bratislave pod č. k. 8 Co 57/2015, avšak sťažovateľ nemá vedomosť, že by odvolací súd vo veci obnovy konal“*.

Sťažovateľ v sťažnosti prezentuje názor, že *„svojvoľným konaním súdu v konaní č. k. 13 C 55/2012 bez účasti sťažovateľa bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces, zakotvené v čl. 46, 48 ods. 2, 154c Ústavy SR, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, v čl. 6 v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... Sťažovateľ je toho názoru, že len obnovené konanie (nie povolenie obnovy) je spôsobilé*

v tomto prípade preskúmať objektivnu pravdu, ktorá má vzhľadom na znenie ust. § 3 O. s. p. pre koncepciu súdneho konania a filozofiu právneho štátu zásadný význam.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu vydať vo veci takéto rozhodnutie:

„1/ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a odôvodnenie Rozsudku zaručené článkom 46 ods. 1, Ústavy SR, a zaručené článkom 6 a 14 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní č. k. C 155/2003 porušené bolo.

2/ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie: byť prítomný na konaní súdu, obhajobu a odôvodnenie Rozsudku zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, a zaručené článkom 6 a 14 Dohovoru... postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní o odvolaní č. k. 2 Co 51/08 zo dňa 25. 3. 2009 porušené bolo.

3/ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, byť prítomný na konaní súdu, obhajobu a odôvodnenie Uznesenia zaručené článkom 46 ods. 1, 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, a zaručené článkom 6 a 14 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava II vo veci obnovy konania č. k. 13 C 55/2012 porušené bolo.

4/ Zrušuje sa rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 11 C/55/2003 zo dňa 27. 4. 2007 v celom rozsahu. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 51/2008 zo dňa 25. 3. 2009 v celom rozsahu. Zrušuje sa uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 13 C 55/2012 zo dňa 30. 6. 2014 celom rozsahu. Krajskému súdu v Bratislave sa o odvolaní č. k. 8Co 57/2015 zakazuje ďalej konať.

5/ Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadošťučinenie v sume 3.000 €, -...

6/ Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 296,44 € na účet jej právnej zástupkyne...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ v petite svojej sťažnosti domáha. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Vzhľadom na uvedené, ako aj na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa v danej veci rozhodoval ústavný súd len o porušení tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie (t. j. petite) domáha, a len vo vzťahu k tým konaniam, ktoré sťažovateľ v petite sťažnosti označil. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (napr. čl. 154c ústavy) či listiny (napr. čl. 1 listiny), prípadne aj v iných konaniach vedených všeobecnými súdmi (napr. sp. zn. 6 Cdo 33/2010 a sp. zn. 8 Co 57/2015), ktoré sťažovateľ uviedol mimo petitu sťažnosti, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou považuje len za súčasť sťažovateľom predloženej argumentácie (m. m. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07 a iné).

2.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 155/2003 a krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/08

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd v rámci konania o sťažnosti konštatuje, že uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 226/2010-22 z 9. júna 2010 bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa doručená 28. apríla 2010 vo veci namietaného porušenia čl. 12 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy, namietaného porušenia čl. 1 listiny a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/08 a jeho rozsudkom z 25. marca 2009 (z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti), ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn.

11 C 155/2003 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2007 (z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie).

Ústavný súd nadväzne na uvedené zistil, že s výnimkou namietaného porušenia zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru už ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 155/2003 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/08 rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 226/2010-22 z 9. júna 2010, čo vzhľadom na nezmenený stav v otázke podmienok konania zakladá dôvod odmietnutia tejto časti sťažnosti pre neprípustnosť podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o namietané porušenie zákazu diskriminácie zaručeného čl. 14 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 155/2003 ústavný súd obdobne ako v prípade namietaného porušenia ostatných práv v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy konštatuje nedostatok svojej právomoci na prerokovanie sťažnosti, keďže postup okresného súdu v danej veci bol oprávnený preskúmať krajský súd na základe sťažovateľom podaného odvolania (bližšie pozri body 13 a 14 uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 226/2010-22 z 9. júna 2010). Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 14 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/08 považuje ústavný súd sťažnosť za oneskorenú, keďže toto konanie bolo právoplatne skončené skoro 6 rokov pred podaním sťažnosti, konkrétne 21. mája 2009 uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 55/2012

Ústavný súd zo skutočností uvádzaných v sťažnosti, ako aj dopytom na okresnom súde zistil, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 13 C 55/2012 je návrh na obnovu konania okresného súdu vedeného pôvodne pod sp. zn. 11 C 155/2003. Toto konanie o obnove konania bolo skončené vydaním uznesenia sp. zn. 13 C 55/2012 z 30. júna 2014,

ktoré v spojení s uznesením krajského soudu č. k. 8 Co 57/2015-306 z 30. júna 2015 nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 2015. Ústavný súd rovnako zistil, že spis okresného soudu vedený pod sp. zn. 13 C 55/2012 sa v období od 27. januára 2015 do 12. augusta 2015 pre účely rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa nachádzal na krajskom súde.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru postupom okresného soudu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 55/2012, ústavný súd konštatuje nedostatok svojej právomoci na prerokovanie sťažnosti, keďže v čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity oprávňuje ústavný súd konať o namietanom porušení práv iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže (nemohol) domáhať ochrany svojich práv pred iným (všeobecným) súdom. Postup okresného soudu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 55/2012 bol preskúmaný krajským súdom v odvolacom konaní vedenom na základe odvolania podaného sťažovateľom pod sp. zn. 8 Co 57/2015. Toto konanie v čase podania sťažnosti ústavnému súdu stále prebiehalo (spis bol krajskému súdu predložený 27. januára 2015), pričom krajský súd rozhodol po doručení sťažnosti 30. júna 2015 uznesením č. k. 8 Co 57/2015-306. Preskúmanie napadnutého postupu okresného soudu ústavným súdom by preto bolo v rozpore s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrí do právomoci krajského soudu. Ústava ani zákon o ústavnom súde totiž nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. S prihliadnutím na to bolo preto potrebné tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru postupom okresného soudu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 55/2012, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Napokon, pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 55/2012, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vec bola skončená vydaním uznesenia okresného soudu

sp. zn. 13 C/55/2012 z 30. júna 2014 ešte pred podaním sťažnosti a v čase jej podania sa spis, ako bolo už uvedené, nachádzal na krajskom súde v súvislosti s prerokovaním sťažovateľom podaného odvolania.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) vyplýva, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje ochrana len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

Ústavný súd konštatuje, že doručením uznesenia okresného súdu a vykonaním ostatných úkonov, ktoré v spojitosti s podaním odvolania podľa § 209 a § 210 Občianskeho súdneho poriadku okresný súd musel vykonať, boli z jeho strany vykonané všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Ďalší postup ani úkony vo veci už okresný súd vykonávať nemôže, a preto je potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako na takú, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným rozhodnutím vo veci samej, a to aj napriek podanému odvolaniu a vykonaniu riadneho opravného konania. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 2015 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 Co 57/2015-306 z 30. júna 2015.

Okresný súd teda v čase podania sťažnosti na ústavnom súde (14. apríl 2015) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom priebeh konania ovplyvniť. Súčasne je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prietahom, resp. nečinnosti, ako to tvrdí sťažovateľ, v konaní pred okresným súdom nedochádzalo.

Preto je daný dôvod na odmietnutie ostatnej časti sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť (napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013).

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2015